

บันทึกข้อความ

อธิบดี
รับที่ 193
วันที่ 2.8.569
เวลา.....น.

ส่วนราชการ กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร. ๐.๒๖๕๕ ๖๘๗/๓

ที่ พม ๐๔๐๗/

วันที่ ๐๗

มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง รายงานการเข้าร่วมอบรมโครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ ปป ๐๐๐๑/๑๙๗๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ เชิญเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำคำของบประมาณและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตโครงการขนาดใหญ่ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาโครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในวันจันทร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙ ณ ห้อง Sapphire ๒๐๔ - ๒๐๕ อาคารอิมแพ็คฟอรัม เมืองทองธานี โดยอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุได้มอบหมายให้กลุ่มตรวจสอบภายในเข้าร่วม นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

นางสาวกัญธิดา คงเกษม นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาโครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในวัน เวลาดังกล่าว สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ นายภูมิวิศาล เกษมสุข เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ บรรยายเรื่อง นโยบายในการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอ โดยกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการ พร้อมเสนอมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมส่งมายังสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดทำระบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการขนาดใหญ่ (Corruption Risk Assessment Systems for Mega Projects: CRAMP) ให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (งบลงทุน) ประจำปีที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปใช้ โดยระบบจะเป็นการเปลี่ยนจากการจัดส่งเอกสารเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลสู่แพลตฟอร์มให้ระบบวิเคราะห์ รายงานเพื่อแจ้งเตือนว่าอาจมีความเสี่ยงใดบ้าง และช่วยในการตัดสินใจเพื่อลดความเสี่ยง (ความเสี่ยงจาก นโยบาย TOR จัดซื้อจัดจ้าง บริหารสัญญา ตรวจรับ คุณพินิจ ความโปร่งใส)

๒.๒ นายสุทธิพงษ์ บุญนิธิ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน บรรยายเรื่อง แนวทางการป้องกันการทุจริตโดยวิธีการจัดซื้อจัดจ้างในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ สาระสำคัญคือ การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วย งบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมาย ว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้อง

กับยุทธศาสตร์...

กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งเงินแผ่นดิน หมายถึง บรรดาเงินทั้งปวง ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ ที่รัฐเป็นเจ้าของ หรืออยู่ในความครอบครองของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ และการดำเนินการที่เข้าลักษณะของทุจริตต้องมีเจตนา โดยพิจารณาจากหลักฐานที่แสดงถึงการประสงค์ต่อการแสวงหาประโยชน์มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือการประสงค์หรือการยอมเล็งเห็นผลเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งการทุจริตเป็นความผิด อาญา วินัย ละเมิด ดังนั้น แนวทางการป้องกันการทุจริตโดยวิธีการจัดซื้อจัดจ้างในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ต้องป้องกันการดำเนินการจ่ายเงินแผ่นดิน มิให้เกิดการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่จะมีช่องก่อให้เกิดเจตนาที่จะก่อให้เกิดการแสวงหาประโยชน์มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

๒.๓ ดร.อวิรุทธิ์ ฉัตรมาลาทอง ผู้อำนวยการศูนย์บริหารความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรยายเรื่อง การบริหารความเสี่ยงโครงการของหน่วยงานภาครัฐ : แนวคิดสู่การปฏิบัติสาระสำคัญคือ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้โครงการและผู้รับผิดชอบความล้มเหลวในการบริหารโครงการ เช่น งานล่าช้า งบประมาณไม่พอ เป็นจุดเริ่มต้นของการทุจริต ซึ่งความเสี่ยงเป็นเรื่องปกติที่จัดการได้ และต้องจัดการเชิงรุกไม่รอให้เกิดปัญหาก่อน ซึ่งลักษณะและประเภทของการทุจริตที่พบบ่อย ได้แก่ การตกแต่งงบการเงิน (Financial Statement Fraud) การยักยอกทรัพย์สิน (Asset Misappropriation) การติดสินบนและผลประโยชน์ทับซ้อน Bribery & Corruption และมีแนวโน้มว่าจะมีความเสี่ยงจาก Cyber Fraud / Ransomware ESG Reporting Fraud ช่องโหว่จากการทำงานแบบ Remote Work Digital Assets, Blockchain และ Cryptocurrency เพิ่มมากขึ้นในอนาคต เพื่อป้องกันความเสี่ยงควรใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงการทุจริต โดยอาจใช้ COSO Fraud Risk Management Guide ๒๐๒๓ ได้แก่

(๑) Fraud Risk Governance ผู้บริหารควรให้นโยบาย สร้าง Tone at the Top ไม่ยอมรับการทุจริต

(๒) Fraud Risk Assessment ควรประเมินว่าอาจมีการทุจริตเกิดขึ้นที่ไหน อย่างไร โอกาสมากน้อยแค่ไหน และผลกระทบระดับใด ซึ่งระบบ CRMS ของสำนักงาน ป.ป.ท. (สำหรับหน่วยงานภาครัฐ) พัฒนบนพื้นฐาน COSO และ ISO ๓๗๐๐๑ ใช้วงจร PDCA (วางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข) เน้นความเสี่ยง ๓ ด้าน คือ การอนุมัติ/อนุญาต การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้าง

กระบวนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๕ ขั้นตอน ได้แก่ คัดเลือกกระบวนการ/โครงการที่เสี่ยง ระบุประเด็นว่าทุจริต “จะเกิดอย่างไร ใครทำ เพื่ออะไร” กำหนดเกณฑ์ (โอกาสเกิด x ผลกระทบ) จัดลำดับความรุนแรง (สีเขียว-แดง) และกำหนดมาตรการควบคุม โดยเร่งจัดการความเสี่ยงระดับสูงก่อน โดยห้ามเอาปัญหาบริหารทั่วไป เช่น คนไม่พอ มาเป็นความเสี่ยงทุจริต

(๓) Fraud Control Activities ควรวางมาตรการป้องกัน (Preventive) และตรวจจับ (Detective) ที่เชื่อมกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ข้างต้น

(๔) Fraud Investigation & Corrective Action เปิดช่องทางให้แจ้งเบาะแส สืบสวนที่เป็นระบบ และดำเนินการแก้ไขจริง

(๕) Fraud Risk Management Monitoring ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๒.๔ นางนรินยา สุภาพพล ผู้อำนวยการกองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริต ในภาครัฐและคณะ บรรยายเรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ และการใช้งานระบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการขนาดใหญ่ สารสำคัญคือ ระบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการขนาดใหญ่ (CRAMP) ของสำนักงาน ป.ป.ท. เริ่มใช้กับหน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (งบลงทุน) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี ๑ โครงการ กระทรวงการคลัง ๑ โครงการ กระทรวงยุติธรรม ๑ โครงการ กระทรวงวัฒนธรรม ๑ โครงการ กระทรวงศึกษาธิการ ๑ โครงการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๑ โครงการ การรถไฟแห่งประเทศไทย ๑ โครงการ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ๑ โครงการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒ โครงการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒ โครงการ กระทรวงกลาโหม ๓ โครงการ กระทรวงสาธารณสุข ๑๒ โครงการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒๑ โครงการ กระทรวงคมนาคม ๖๙ โครงการ โดยดำเนินการประเมิน ๓ ระยะ ตามวิธีการและแบบฟอร์มการกรอกที่กำหนด ๓ ระยะ คือ

ระยะเริ่มต้น หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายรายโครงการ จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม จัดทำแบบรายงาน เพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และส่งข้อมูลให้สำนักงบประมาณและสำนักงาน ป.ป.ท. พิจารณาและติดตาม

ระยะดำเนินโครงการ ในระหว่างการดำเนินโครงการ หน่วยงานตรวจสอบ เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ตรวจสอบภายใน จะกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินโครงการต้องเป็นไปตามมาตรการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดและได้รับการอนุมัติแล้ว โดยเน้นความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และการตรวจสอบได้

ระยะหลังเสร็จสิ้นโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องรายงานผลการดำเนินงาน และผลการบริหารความเสี่ยง ผ่านระบบติดตามและประเมินผลของภาครัฐ และส่งผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการประเมินและปรับปรุงแนวทางในอนาคต

๒.๕ จากการที่กลุ่มตรวจสอบภายในเข้าร่วมการอบรมโครงการขับเคลื่อนค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐจัดขึ้น เพื่อชี้แจงระบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการขนาดใหญ่ (Corruption Risk Assessment Systems for Mega Projects: CRAMP) ที่จัดทำขึ้น โดยเริ่มใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (งบลงทุน) ประจำปีที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปใช้ นำเข้าข้อมูลสู่แพลตฟอร์มเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตรวจสอบและเป็นฐานข้อมูลให้สำนักงบประมาณใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณสำหรับการดำเนินการโครงการในลักษณะเดียวกันต่อไป ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ กรมกิจการผู้สูงอายุไม่มีโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (งบลงทุน) ประจำปีที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป จึงยังไม่ต้องใช้งานระบบดังกล่าว

๓. ข้อเสนอ

- ทราบ •
- ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด •

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายโชคชัย วิเชียรชัยยะ)

กรมกิจการผู้สูงอายุ

28 ส.ค. 2569

(นางสาวนริศรา หนูเงิน)

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

31/8/69